

Pesmi

Ervin
Fritz

SEPTEMBER, ENODNEVNICE

September je, visoki beli dan, obkrožen z glasbo,
najvišji letni čas, čas dneva najpopolnejši.
Ali se spodobi reči kaj v tvojo opomnjo,
september, ki minevaš z nami enodnevnici?
Ples enodnevnic v tvoji mili luči,
umiranje razkošno, prava radost umiranja!
September kakor oder našega ljubezenskega plesa.
In padanja.

Oklepamo se radostnih septembrov in njihove svetlobe,
radi bi pobegnili bobnom v glavi, ki nam bobnijo
propad, propad, propad – na svetlo jaso,
kjer topla sluz, kjer slina, gibek jezik, srčni utrip, dotik
pomenijo zavetje . . .

September na Slovenskem je kakor obisk Toskane,
Atike, Istre ali samega Raja na Slovenskem.
Je, kot bi bral najbolj sončne strani Dekameronu:
Septembra pesnikova ljubica je rekla možu,
mojstru za sode in kadi: Veš kaj, Francesco,
kar noter zlezi, v svojo velikansko kad,

kar dol po lestvi, in jo, kad, oribaj,
 ker moj amigo Fritz je kupil kad in jo že plačal.
 Francesco zleze dol po lestvi v kad in riba, riba.
 Njegova žena, moja ljuba, sklonjena čez rob kadi,
 mu ukazuje: Tamle je še šporko, pa še tamle, pa še tamle . . .
 Jaz pa od zadaj, dokler kad Francesco riba
 in dokler sije mi september mesec
 in dokler luč je, dokler dan mi sveti
 in dokler Sonce okrog Zemlje hodi
 in dokler se po žilah kri mi toči,
 nasajam svojo milo ljubo,
 ki sklonjena čez kad moža priganja . . .
 Sij nam, september, v našem kratkem plesu,
 sij nam, september, mesec enodnevnice.

PRAVZAPRAV Pravzaprav kar precej dolgo živimo,
 pravzaprav
 se življenja kar precej dolgo veselimo,
 pravzaprav.

Nalezemo se grehov za eno življenje
 več ko preveč,
 nalezemo se grehov za celo pokolenje
 več ko preveč.

Potem pa nas stiska mori in stiska,
 vse, kar je prav.
 In smrt nas jaše in nad nami vriska
 kakor bav bav.

Z nami življenje na svetu ne bo končano,
 to je fino.
 Vendar bo treba ob vsem, kar nam bo dano,
 požreti slino.

Nekako bomo morali pozaspati,
 najti ležišče,
 morali si bomo nazadnje izbrati
 počivališče.

Še prej pa bomo z veseljem seznanili
otroke in vnuke,
kako smo pravzaprav dolgo nosili
postrani klobuke.

Saj smo pravzaprav kar precej dolgo živeli,
pravzaprav
smo bili življenja kar precej dolgo veseli,
pravzaprav.

VEM, ZAKAJ TE LJUBIM

Vem, zakaj te ljubim: zaradi vsega, kar si.
Bluza, ki se ti je odpela, ne zapenjaj je nazaj.
Kaj bova s tvojimi joškicami počela? Marsikaj.

Ne, ne verjamem tvojemu nedolžnemu obrazu,
vse tvoje strasti in razvade poznam.
Skupni imenovalec tvojemu in mojemu jazu
je . . . grehov zajeten seznam.

Kaj bova s tvojimi joškicami počela?
Tvoji lepoti se ne morem dovolj načuditi.
Kakšna si bila kot otrok? Kakšna boš, ko boš osivela?
Ni važno. Važno je, da te nočem izgubiti.

Važno je, da so tu tvoja ramena,
tvoje otroštvo in tvoja starost, vsa, kar si.
Vsa, kar si, si zame kot za Jezusa Magdalena.
Ne moreš reči, da nisi moj par. Si.

Če boš umrla pred mano, boš hodila nazaj
v moje sanje. V meni boš, kot si: lepa in vesela.
Kaj bova zdaj s temi joškicami počela? Marsikaj.
Z njimi je zmeraj veliko dela.

ZAROTA

Najina zarota je, da sva prav midva.
Kot ni mogoče reči v nobenem drugem jeziku: sva!

Sva dve vroči zvezdi s skupnim središčem,
s skupnim vsemirsko hladnim pekliščem.

Najina zarota je, da imava cilje, visoke.
Kar se vidi na zunaj, da se drživa za roke.

Visoke cilje si tešiva s pogledi in včasih s poljubi.
Sva! Kako sladko. Nisva na zgubi.

Najina zarota je, da nihče ne ve, kako sva uglašena.
Sva! Skrita v slovensko dvojino. Ljubezen pa je ena.

Od te ljubezni sva bolna. Jo imava.
Je bolezen. A za naju taprava.

To je bolezen, ki se rima tako na živeti
kot na umreti.

Razkošna bolezen, podoba raja.
Naj traja.

ANTISMRTIZEM Črni vran ti v nespečnost kraka:
hitro boš umrla, ker imaš raka.
Meni ta isti vran kraka: hitro boš umrl,
ker si ga vse življenje preveč žrl.
Že sva krasno minevajoč par,
pod pepelom življenja ugašajoč žar,
že sva himelfartskomando,
že sva nebeški odred,
ki ga je zametel časa zamet
in dela le še za smrt propagando.
Smrt naju vse bolj sili oditi,
midva pa še poskušava zadnje hipe užiti.
Ves čas gojiva poseben snobizem –
antismrtizem.
Dokler bova, se bova za roke držala,
jaz do kraja tvoj ljubi, ti do konca moja mala.

ZADNJA DOMOBRANČEVA
MOLITEV

*Húra! V boj zdaj, rdeči vrag!
O Gospod, Ti z nami bodi,
Ti nam borbe naše vodi,
pelji nas do končnih zmag!
(Kogej Pavel: Domobrančeva molitev,
Slovenski dom, 17. 2. 1945)*

V tej jami tu nas bodo zdaj pobili
ti strašni, izprijeni, neznanski komunisti.
Bog, še zmeraj smo Tvoja vojska, Ti se nas usmili,
ker tu, kjer smo, res nismo vredni zavisti.

Ti, zmagoviti Bog, Bog vojnih trum,
to vojsko v Tvojem imenu smo izgubili.
Kako nas je preslepil Tvoj zvijačni um!
Zdaj nas bodo komunisti tu res vse pobili.

Sam si jih videl, satanske, rdeče barabe,
kako zaničujejo sveto hostijo in sveti križ.
Ves narod so ujeli, ofarji, na svoje brezbožne vabe,
Ti, čudni Bog, pa vse to gledaš in vse to trpiš.

Saj je, kot da si tudi Ti na njihovi strani.
Zmagali so. Zakaj si jim zmagati dal?
Mi smo zdaj v njihovih rokah, od Tebe prvega izdani.
Zakaj jih nisi z našo roko, ko je bil čas, pokončal?

Je to, da smo z okupatorji – Lahi in Švabi – sodelovali,
res bil tak smrten greh?
Mi smo se vendar ves čas za vero bojevali.
Odkod ta prezir, o Bog, v Tvojih očeh?

Kako smo molili: V imenu Kristusovih ran
naj pogine partizan.
Kako smo prosili: V imenu svete Trojice
naj crknejo rdeče prasice.

Kako pobožno smo peli: Vse brezbožnike bomo zmleli
in Ti jih položili na oltar . . .
Vate, o Kristus, smo otroško vero, upanje in ljubezen imeli,
Ti, judež, pa si izdal našo stvar.

Bodi preklet, božji pankrt, hudičev Bog,
 bodi preklet na vse hudičeve božje čase.
 Požira nas komunistično brezno, Kočevski Rog.
 Ko pridemo k Tebi gor, kurba hudičeva, pazi nase!

KURBA HUDIČEVA To je najbolj slovenska kletev.
 Kurba ni tista, ki da za denar,
 ampak vsaka, ki rada da.

Hudičeva rada daje hudiču.
 Hujša je samo tista,
 ki rada da komunistom.

Taki izrežejo naši pobožni možje,
 preden jo ubijejo,
 zvezdo s trebuha.

Če so le časi za to.

DNEVNIŠKI ZAPIS Danes sem po dolgem času
 spet prebral očetovo zadnje pismo.
 To je pismo, napisano s svinčnikom
 na rumenem papirju,
 datirano drugega oktobra 1942
 ob 1/2 desetih dopoldne:
 »Draga Trezi in sinček Ervin,
 bratje in sestre,
 danes ob dveh popoldne
 me bodo ustrelili . . .«
 Pismo je napisal mlad mož,
 ki so ga tisti dan ob dveh popoldne
 res ustrelili.
 Njegova posebnost je bila
 kot posebnost sto in sto drugih
 slovenskih ljudi, ki so jih takrat postrelili:
 z eno samo besedo ni omenil,
 da mu je žal umreti.

Pisma štajerskih postreljenih talcev
 so zbrana v debeli knjigi.
 Da bi se slovenski jezik,
 naša mila govorica,
 ohranil,
 je mnogo razlogov.
 Eden od tehtnih bi bil:
 ti talci, pisci zadnjih pisem,
 štajerski rodoljubi
 in med njimi moj oče Pepi Fritz,
 si zaslužijo,
 da še njihovi pozni potomci
 prebirajo njihova zadnja sporočila
 v jeziku,
 v katerem so do zadnjega diha
 prezirali smrt.

VOJNE, VOJNE Na svetu najpomembnejša stvar:
 nikogar ubiti.
 Zdaj sem že kar precej let star,
 bom mogel ubijalstvu uiti?

Nikogar še nisem ubil.
 Imel sem najbrž precej sreče.
 V peklu nočem povečevati gneče.
 Smrti nočem biti kriv ne mrtev ne živ.

Pa tudi ubit ne bi bil rad
 kot starata, ki so jih v prvi vojni ubili,
 kot oče, ki so ga med drugo vojno ustrelili.
 Rad bi šel, ko bo pač treba, v miru spat.

SREDI NOČI, NEPOSREDNO Vsakdanja igra s smrtjo
 postaja vse manj dražljiva.
 Iz strašne groze se spreminja
 v znosno tesnobo,
 mogoče je z njo živeti.

Sanjalo se mi je,
da so me obsodili na smrt,
v teh krajih pogostne sanje.
Na ustrelitev čakam
kot na odhod vlaka;
očitno tudi tu ne gre brez zamude.
Potem se le zdrznem:
Kaj, da bi kar tako hotel
čimprej onkraj? Nikoli!
Poln groze in srha se zbudim
in že pišem: Ne dam se, ne dam se,
nobene predaje.
Tukaj, kjer sem, je življenje.

ASOCIACIJE Slovenija.
Liliput.
Krut.
Kura.
Avantura
brez genija.
Grajzlarija.
Vihar v kozarcu vode.
Iluzija
svobode.
Evropa
menda ne ropa.
Minila je pozeba.
Ne bo pogreba.
Dejansko stanje:
uresničene sanje
pod »Pod ceno prodam«.
Bog menda nad nami čuje.
Priznam,
bilo nam je tudi že huje.